

1898

Kroningsfeesten in

Hilversum

Eddie de Paepe

Op haar achttiende verjaardag, woensdag 31 augustus 1898, werd Wilhelmina regerend vorstin. De inhuldiging vond een week later plaats, op dinsdag 6 september. Rond deze belangrijke gebeurtenissen werd ook in Hilversum uitgebreid feest gevierd.

De 'kroningsfeesten' begonnen hier eigenlijk al enkele dagen vóór Prinsessedag. Op zondag 28 augustus deed de toekomstige koningin namelijk Hilversum aan tijdens een rijtoer. In *De Gooi- en Eemlander* van 3 september is te lezen hoe zij hier werd onthaald en wat zich in de dagen daarop in het dorp afspeelde.

H. M. Koningin Wilhelmina deed des middags haar rijtoer, en had onze gemeente als de plaats gekozen, waar zij het laatst vóór Haar vertrek uit Baarn, een bezoek zou brengen, zo is te lezen in de krant.

Hoewel dit hier niet, ofslechts bij gissing, bekend was, kwam het toch niet onverwacht; men zou haast hebben kunnen zeggen, dat een groot getal ingezetenen er op voorbereid waren. Het rijtuig van Wilhelmina reed vanuit de Emmastraat bij hotel de Zwarte Arend de Koningsstraat in, om via de Havenstraat de Kerkbrink te bereiken. Daar was reeds eene dichte menigte te zaam gekomen, die haar toekomstige Koningin met geestdrift toejuchte.

Het koninklijk rijtuig reed door een erepoort de Langestraat in. Toen op de terugweg de Emmastraat weer in zicht kwam, moest het rijtuig vanwege de grote drukte stapvoets rijden. Wilhelmina groette minzaam en met een glimlach en had voorzeker een nieuwen indruk ontvangen van den eerbied en de gehechtheid van Hilversums ingezetenen voor hunne Koningin.

Daarna begonnen de voorbereidingen voor de Kroningsfeesten. Reeds lang te voren toonden de straatversieringen en de eerebogen aan, dat Hilversum in feestdos zou getooid zijn. Gelijk

De Kerkstraat. (foto's coll. Krijn Brouwer)

De Kerkstraat

men weet, was eene Feestcommissie ijverig werkzaam geweest, en daaraan mogen zeker voor een groot deel het succes van het feest en de algemeene tevredenheid worden toegeschreven. De feestcommissie was onderverdeeld in subcommissies voor de optocht, de illuminatie en de versieringen, de muziek, het vuurwerk, de consumpties, voor het onthaal van de schoolkinderen, de volksspelen, de zang en de feestgave.

Startschot

Het startschot voor de feestelijkheden werd op dinsdagmorgen gegeven. Circa 2600 schoolkinderen begaven zich in het fraaiste pak gestoken en met de Oranjekleuren kwistig getooid, met vlaggen en wimpels naar de schoolgebouwen, feest- en kroningsliederen zingende uit volle borst. Daar wachtten taartjes, krentenbrood en chocolade.

Nadat het eerste onthaal was afgeloopen, deden de leerlingen van de meeste scholen, begeleid door hunne onderwijzeressen en onderwijzers, liederen zingend, een wandeling door de versierde straten, nagestaard of begeleid door een dankbaar publiek van ouders, kennissen of belangstellenden, allen ten hoogste ingenomen met der kinderen zegetocht. Terug op school kregen de kinderen allemaal een herinneringsmedaille.

's Middags kregen circa 550 behoeftige Hilversumse gezinnen een feestgave, bestaande uit meel en spek, plus

Entree Langestraat vanaf de Kerkbrink

bonnen voor chocolade en krentenbrood (op te halen op 1 september) en dekens (in november).

Woensdagochtend te 7 ure kwamen de muziek en de tamboers der Schutterij de ingezetenen ten feestdag roepen. Het zag er echter op dat oogenblik met het weder niet feestelijk uit. Des nachts had een hevige wind, zoo niet storm- en regenvlagen, gewoed, waardoor menige vlag, reeds te voren uitgehangen, gescheurd en sommige eerepoorten en versieringen duchtig geteisterd waren. Doch het was droog en toen het uur der aubade naderde, had de zon zich al eens door de jagende wolken baan gebroken.

Omstreeks negen uur volgde de aubade op de Kerkbrink, waar burgemeester J.C. Gülcher de proclamatie van de nieuwe koningin voorlas. Men kan als zeker aannemen, dan van al de duizenden die voor het Gemeentehuis stonden geschaard, betrekkelijk weinigen de woorden verstaan hebben, maar zij hadden ze geraden en toen de Burgemeester uitriep 'Leve de Koningin' klonk er één daverende lange juichkreet als antwoord. Het was een schoon oogenblik.

Daarna betrad H.F. Andriessen de versierde kleine tribune, om het te zingen van het Kroningslied door de honderden schoolkinderen te dirigeren. Dit onder begeleiding van de muzikanten van de schutterij. Na de aubade volgden godsdienstoefeningen in alle kerken.

Tegen twee uur die middag werd de optocht opgesteld. Reeds tijdig zag men degenen die er deel van uit moesten maken, in allerlei costumes, zich naar den Vaartweg begeven. De krant somt alle deelnemers, en dat waren er heel wat, op. Ook worden enkele 'fraaie partijen' genoemd. Zoals de schilderachtige groep van de Hilversumse Gymnastiekvereniging, de praalwagen van de Tuinbouwvereniging Theorie en Praktijk, de Chinese wagen (inclusief kostuums en gong) van de firma Doyer, de werkende bandweefmachine van de Hilversumse Stoomspinnerij, de fraaie praalwagen van de Vereniging Floralia en die van de scherpschuttersvereniging Koning Willem de Derde met zijn bloemen en wapendecoraties.

Sierlijke reclame

Verder verdienen nog vermelding de wagen der werklieden der stoomfabriek van houtbewerking, directeur de heer L. E. F. Nienhaus, en vooral ook de zeer

sierlijke wagen der boekbinderij 'De Blauwe Werelt'. De werklieden, allen in 't 'blauw', waren ijverig met hunne machines aan den gang. Ook de theehandel en koffiebranderij W. Peucken maakte met haar wagen een sierlijke reclame.

De ijzergieterij der heeren Ensink & Co. had voor haar wagen zeer eigenaardig de gnomen uit het onderaardsche te hulp geroepen om hare industrie op fraaie, zinrijke wijze te vertegenwoordigen. Een fraaie groep. De steenhouwerij van De Groot & Dekker had ook een wagen, die haar tikkend en kloppend bedrijf vertegenwoordigde. Een geheel eigenaardige, ja origineele partij vormde de Hilv. Rijwielhandel T. de Wit, die met echtgenoot en 9 knechts, allen van top tot teen in 't Oranjepak, den tocht medemaakte, welke stoet veel bekijks had. Bij de verlichting van de Groest trok de geheel in Oranje uitgevoerde versiering en illuminatie van denzelfde mede zeer de aandacht.

Om half zes was de optocht ten einde. Nadat de schemering was ingetreden kon iedereen de 'lichttooi' van het dorp bewonderen. Fraai verlicht waren onder meer het gemeentehuis, de fontein in de Kerkstraat, en talrijke (winkel)straten, gebouwen en huizen. Vermeldenswaard vond de krant verder de erebogen van de R. K. Werkliedenvereniging, van de werklieden van de Hilversumse Stoomspinnerij en Weverij, en de erebogen op de Kerkbrink en aan het begin van de Stationsstraat.

De Langestraat

krentenbod verzilveren in het lokaal voor Warme Spijsbereiding. Dat duurde van zeven uur tot half elf.

Te 9 ure hadden op de Schuttersheide met het beste succes de volksvermaken plaats en des namiddags de ringrijderij. Aan deze laatste namen 18 paren deel. Een talrijk publiek woonde dit zoo nationaal vermaak bij. (...) Des avonds 8 ure concert der kapel van het 7de regiment infanterie, onder directie van den heer Zaagmans. De feestelijkgheden werden besloten met een groot vuurwerk, verzorgd door de heer Van der Pauuw. Het slotstuk was een meesterstuk: een tempelfront van kolossale afmeting, 13 M. hoog en 11 M. breed, geheel van vuur, en in welks midden het portret van H. M. de Koningin Wilhelmina prijkte.

Nadat de laatste knallen hadden weerklonken vertrok de menigte weer naar huis. De verslaggeving in De Gooi- en Eemlander besloot met: *leder spreekt het uit, dat Hilversum waardig en schoon het feest heeft gevierd van Wilhelmina, thans onze geëerbiedigde Koningin, wie God een lange en gelukkige regering verleene.*

Warme spijsbereiding

Donderdagochtend konden de 550 gezinnen (minimaal 2500 personen) hun bonnen voor chocolademelk en

Waarschijnlijk de Schapenkamp

